

פרוטוקול מס' 57

מישיבת ועדת הכנסת ביום שלישי,
כ"א מנחם-אב תשי"ב (12.8.52)
בשעה 8.30

נוכחיו:

ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת.

חברי הוועדה:

- ד. בר-רב-האי - היו"ר
- י. אורי
- ב. אזניה
- ע. איכילוב
- י. בן-אשר (במקום י. בן-צבי)
- י. בר-יהודה
- ש. גרידי
- צאלת הסן ח'ניפס
- ס. יזהר (במקום י. שפירא)
- י. כסה
- ש. כפרית (במקום ע. מימון)
- ק. כהנא
- ש. לורנץ
- מ. נורוק
- א. רזיאל-נאור
- א. סטופ
- ר. צברי
- פ. רוזן
- ח. רובין
- א. רימלט

מוזמנים:

- שר המשפטים ח. כהן
- י. קרן-צבי - מטעם משרד המשפטים
- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- ק. ארן - סגן מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת

חסרו:

מ. אונא
סיעף אלהין אלזועבי

סדר-היום: א. סדרי-עבודת הכנסת עד לפגרת הקיץ.
 ב. הגדלת תשלומי אש"ל לחברי הכנסת.
 ג. מינוי שופטים לבית-המשפט העליון.
 ד. הכרת דחיפות בהצעה לסדר-היום של א. רזיאל-נאור בעניין בית המדרש למורים בבית-הכרם.
 ה. שאלת ועדת הכספים בעניין נושא חדש בעצה לחוק לתיקון פקודת מס-הכנסה (תוספת לרשויות מקומיות) תשי"ב - 1952.

היו"ר ד. בר-רב-האני:

גלי לוי וויכוח שנויך לסדר-היום הקבלתם
יעמדו לדיון בוועדה גם העניינים הבאים:

א. אישור ההלפת הנשיאות שאין לראות את ההצעה
לסדר-היום של חברת הכנסת רזיאל-נאור בעניין בית-המדרש למורים בבית
הכרם, כהצעה דחוקה.

ב. שר המשפטים מבקש לכלול בסדר-היום דיון
בהצעה בקשר למינוי שופטים לבית-המשפט העליון. הוא יציע את הצעתו
והוועדה תחליט אם לדון בה ואם לא.

ג. בשבוע הבא תצטרך הוועדה להאריך את
תוקף כהונת ממלא מקום נשיא המדינה, כי תקופת כהונתו מסתיימת ב-2
לספטמבר, היינו, בזמן הפגרה.

בסוף הישיבה הקודמת הבטחתי להברת הכנסת
רזיאל-נאור לתת רשות להודעה אישית - אני מוכן לתת לה רשות-הדיבור עתה.

א. רזיאל-נאור:

אם כי הזמן לוויכוח זה עבר, אני רוצה כאן
להתריע נגד השיטה הזו לכרוך מכל הבא ליד
יחד, להניח על השולחן וללכת. אני חושבת שמה שעשה יושב-ראש הכנסת
- ואני מצטערת שהוא איננו כאן כעת - לא היה בסדר. היתה לו תלונה
מסוימת על תופיק טובי ועל אופן התנהגותו; לא היה כל מקום לכל המבוא
וההקדמה הזו לתאר את התנהגותי ואת התנהגות חבר אחר מסוימת, כדי להבין
שתופיק טובי לא התנהג בסדר. לא הגבתי על הדברים משום שיושב-ראש
הכנסת לא היה פה. אבל, אחר-כך לקרוא את הפרוטוקול ולהזכיר את שמי
כדוגמה רעה - אני חושבת, שבמקרה כזה, הדבר האלמנטאלי ביותר, הוא לאפשר
להגיד לי את דברי. ותופיק טובי הראה נבונות והשתמש בדוגמה זו. אני
איני הבלין בשביל הדיסה הזו שמה התנהגות הסיעה הקומזניסטית בכנסת.
ולא חשוב לי כלל וכלל אם ההצעות שהוצעו לגבי תופיק טובי נראות בעיני
או לא, אך אני איני הבלין לדיסה זו ואינני אילוסטראציה בשביל מישהו.
אם ליושב-ראש הכנסת היה משהו נגד תופיק טובי, היה צריך להיזהר לו האומץ
להגיד "אני רוצה עונש בשביל תופיק טובי" ואסתר רזיאל-נאור אינה עניין
לכאן.

מה שנוגע לעצה הענייני: מדוע בא יושב-ראש
הכנסת ואומר שלא רציתי לרדת מעל הבמה? מדוע אין הוא אומר כמה פעמים
הוא דפק במשיש שלג לצורך? כאשר אדם מקבל רשות הדיבור מותר לתת לו
להתחיל את דבריו מבלי לדמוק בפטיש. אדם מקבל רשות הדיבור והוא רשאי
להגיד את דבריו. קורט אין נותנים לי להציע הצעה, להדפיס אותה, להניח
אותה על השולחן ואחר-כך באים וטוענים נגדי. והוועדה חושבת שכך צריך
להיות. אני איני חושבת שכך צריך להיות ואני מתריעה על-כך.

א. סדרי-עבודת הכנסת:

י. בר-יהודה:

בישיבת ועדת הכנסת מיום 22.7.52 הוחלט להשיל
על יושב-ראש הוועדה לבוא בדברים עם יושב-ראש
הכנסת ביחס לסדרי-עבודת הכנסת עד לסיום מושב זה. אני מציע שנשמע עתה
מה בירר יושב-ראש הוועדה ונחליט שמלבד הודעות הממשלה, לעניינים דחופים,
הסיום הכנסת רק את החוקים שיוגשו לה לקריאה שנייה ושלישית

היו"ר ד. בר-רב-האני:

כוונתה ההחלטה של ועדת הכנסת היתה למטור ליושב
ראש הכנסת והסגנים לקבוע את סדרי עבודת הכנסת
עד לפגרא. אנו בררנו את אפשרויות העבודה והיתה לנו רשימה ארוכה של
חוקים, ביניהם כאלה שעוד לא הוגשו אפילו לבית, כגון: חוק מלווה החובה.
יושב-ראש הכנסת רשאי להאריך את זמני הישיבות, להתליט על ישיבות נוספות
ולבטל ישיבות, אם יהיה צורך בכך על מנת לאפשר לכנסת לסיים את עבודתה
לפני ה-27 לאוגוסט - התאריך שקבענו לסיום מושב זה. לדעתי, זו היתה
כוונת ההלפת הוועדה ביום 22.7.52.

גם אני? כחבר הכנסת בבר-יהודה, חושב שאין טעם
להתחיל בקריאות ראשונות, שלא תהיה אפשרות לסיים אותן עד לפגרא.

ע. איכילוב:

אחד הדברים הבולטים בכוננים בניהול מסק עבודה הוא
בזמן הבילוי-מתמיד ובתנאים הבילוי-מתמידים
להפוך פואנט להרופים. יש לזכור שאצלנו קיימים תנאי אקלים שונים מאלה
של ארצות אחרות, וגם אם נוהגים כך בפרלמנטים אחרים, אין לנו יכולים
לנהוג כך.

אני מצטרף לדעה שאין להביא חוקים לקריאה
ראשונה, ויש לסיים תחילה את כל החוקים הניתנים לטיוב בקריאה שנייה
ושלישית.

אשר לסדר ישיבות הכנסת בשבועות שנותרו לנו
עד לפגרה, עלי לפיין שאין הדבר נוח כאשר חלק מחברי הכנסת יודע מה
יהיה סדר הישיבות, וחלק שני אינו יודע, וצריך לפנות לעתונאים על מנת
לדעת כיצד ומתי תשב הכנסת. אני מציע לא לשנות את סדר עבודת הכנסת
השבוע. ז.א. השבוע לקיים שתי ישיבות היום, וישיבה אחת מחר, ביום
רביעי, כרגיל.

ח. רובין:

אני מציע לבטל את הפסקת הערב, להאריך
את הישיבה עד לשעה 11 ומקר להתחיל בשעה
12 ולסבת עד שעה 5. סדר זה יאפשר לנו לשבוע בדיוק כמו התוספת
ביום חמישי, כי הוא נותן לנו את אותו מספר שעות.

י. אורי:

אני מציע לשנות את הסדר הקיים כבר השבוע,
כי אם נצליח לסיים את עבודתנו לפני ה-27
לחודש, נוכל לצאת לפגרה לפני כן, ולא יהיה בכך כל הע. אך אם לא
נוסיף שעות עבודה השבוע, לא נוכל להחזיר את הזמן החסר לנו.

אני מצטרף לדעתו של י. בריהודה שיש לסיים
תחילה את הקריאות השניות והשלישיות.

אשר לצד הפורמאלי, שחברים טוענים שלא ידעו
על שינוי בסדר ישיבות הכנסת, עלי לפיין כי יושב-ראש הישיבה הודיע
ביום רביעי, כי קרוב לנדתי מהכנסת תשב גם ביום חמישי, והחברים היו
צריכים להתכונן לכך.

ב. אוננה:

לדעתי יש לדון גם בחוק המונא לקריאה ראשונה,
אם יש צורך בהבאת חוק כזה.

אני מציע לוועדת הכנסת להחליט על מתן
יכולת ליושב-ראש הכנסת והסגנים להכניח את הזמן עד לפגרה לפני ראות
עיניהם, כולל את האפשרות להוסיף את היום החמישי.

הי"ד. בר-רב-האי:

כאשר מניחים חוקים על שולחן הכנסת אין
זאת אומרת שעלינו לדון בהם עוד לפני הפגרה.
חוקים אלה צריכים לשמש לנו חומר לפגרה, כדי שנהיה מוכנים לדון בהם
אחר-כך.

גם אני מעדיף להתאמץ קצת עכשו ולצאת לפגרה
לפני-כן, אם יתברר שסיימנו את עבודתנו. אני מציע לאשר את החלטת
הנשיאות לקיים ישיבה גם ביום חמישי, כי לנו גם נתנו לה את הסמכות
להחליט על-כך על מנת לאפשר לוועדת הכספים לסיים את עבודתה, ועל מנת
שנוכל לנו לצאת לפגרה בתאריך שקבענו.

אני מציע לסכם שוועדת הכנסת שמעה את החסברים
בנוגע לחלוקת סדר-העבודה וועברת לסדר-היום.

י. בר-יהודה:

אני מציע:

א. ועדת הכנסת קובעת שעל שינוי סדר הישיבות

הרגיל יש להודיע למסרע, בכדי שאפשר יהיה לתאם את כל הצרכים לכך, ומפנה את תשומת-לב הנשיאות לכך ומבקשת לבדוק את האפשרויות שהשבוע תשב הכנסת כרגיל, מכיון שחברים רבים לא ידעו על השינוי וקבעו סידורים כרגיל.

ב. ועדת הכנסת מניחה, שבהתחשב עם המספר הגדול

של הסניפים העומים בסדר-יומם של הכנסת, ונדון הכנסת רק בחוקים המובאים לקריאה שניה ושלישית. כל דבר אחר שעון החלטתה מיוחדת.

פ. רוזן:

אנו קיבלנו תקנון שלפיו רשאי יושב-ראש הכנסת, באישורה של ועדת הכנסת לשנות את סדרי-הישיבות

הרגילות. על-כן, אני חושב שאנו חייבים לקבל החלטה בנידון זה, ואני מציע שוועדת הכנסת תאשר את ההספת היום החמישי וגם את התוספת שהציע ח. רוזין.

אני מציע:

ב. אזניה:

ועדת הכנסת חוזרת ומוסרת יפוי-כוח ליושב-ראש

והסגנים לקבוע את סדרי-עבודת הבית ואת הימים של הישיבות עד גמר המושב ומבקשת מאת היושב-ראש והסגנים להודיע, ככל האפשר מוקדם, על הסדרים שנקבעו לחברי הבית. (פ. רוזן: לא הוכח לנו שכבר ניתן יפוי-כוח כזה).

היור' ד. בר-רב-האי:

אני יצאתי מתוך ההנחה שיפוי-כוח כזה ניתן, וכך יש גם להבין את החלטת הוועדה מיום

22.7.52. אם יש ספק בדבר, אנו יכולים היום, במלים ברורות, למסור יפוי-כוח זה ולאשר את החלטת הנשיאות בקשר לשבוע זה.

אשר למשאלה השניה של י. בר-יהודה, אין כל

סמך שכולנו מצטרפים אליה, שבראש וראשונה תוגשנה לאכנסת רק קריאות שניות ושלישיות.

ע. איכילוב:

אני מציע להחליט שבשבוע של 23 עד 27

לאוגוסט תקיים הכנסת את ישיבותיה כך: ביום

27 - שתי ישיבות; ב-28 - ישיבה אחת או שתיים לפי הצורך.

אני גם מציע שבשבוע הבא יאריכו את ישיבות

הכנסת ביום שני עד לשעה 23.00 וביום שלישי עד לשעה 23.30. הוא הדין לגבי השבוע שלאחר זה עד לפגרא.

ה ו ח ל ט

א. ועדת הכנסת מייפה את כוחם של היושב-ראש והסגנים

לקבוע את סדרי-עבודת הכנסת עד לגמר המושב.

ב. ועדת הכנסת מסירה את הסדר שנקבע לשבוע זה: לקיים

שתי ישיבות ביום רביעי וישיבה אחת ביום חמישי.

ג. ועדת הכנסת מבקשת מאת היושב-ראש והסגנים להודיע

לחברי הכנסת, מוקדם ככל האפשר, על סדר הישיבות.

ב. הגדלת תשלומי האש"ל לחברי הכנסת:

ב. אזניה:
יו"ר ועד. משנה
לשכר חב. הכנסת

בעניין זה לא הגענו לכלל דעה אחידה. דעת הרוב היתה שיש להצמיד את תשלומי האש"ל לאינדקס החל מ-1 ליולי, ודעת המיעוט היתה שיש לדחות את הדיון בשאלת האש"ל עד לאחר הפגרה.

ג. בר-יהודה:
אני מבקש לדעת מה הוא האש"ל שמשלמים לשרים. -
מתי הוחלט עליו.

ב. מה הם השינויים שחלו בתשלומי האש"ל של פקיד ממשלה בהדשים האחרונים;
ג. האם בדקה הוועדה אם אמננו חלו שינויים מעשיים בהוצאות בזמן האחרון.

אם ייאמר לי שהוועדה לא דנה על דברים אלה -
אסתפק בזה.

ב. אזניה:
לא נכנסנו לבדיקה של השוואה עם השרים, משום שאין זה מתפקידנו. לא היו חילוקי דעות שחלו שינויים בהוצאות. היתה דעה בוועדה שיש להסתפק בדמי הייצוג ולא להעלות את האש"ל.

ע. איכילוב:
לדחות - זאת אפשר היה להציע עוד בשבוע שעבר, בשעה שעניין זה הועבר לוועדת המשנה.

ג. אורי:
חברי הכנסת מצווים לשמש דוגמה למדינה כולה, ואין הם צריכים להתגלגל במדרון ולהסחף אחרי זרם העלאת המחירים. לדעתי עלינו לדחות את הדיון לשלשה חדשים.

א. רימלט:
ידוע לי שמיום שנקבע תשלום האש"ל עלה המחירים בבתי-המלון, ואף במזון הכנסת, בחמשים אחוז. נאמר כאן שעלינו להסתפק בדמי-הייצוג. אחת מן השתים, או שתבטלו את הייצוג או את האש"ל. על-כל-פניו, עלינו לקבל כאן החלטה בצורה ישירה ומכובדת, ולא להסתתר מאחורי כל מיני דברים אחרים. עלינו גם לזכור שחברי כנסת רבים חיים רק משכרם כחברי כנסת.

א. רזיאל-נאור:
הייתי רוצה לבקש את חברי הכנסת לדון בשאלה זו בלי תסכיכים. הייתי מכינה אילו הייתם מציעים לבטל לגמרי את תשלומי האש"ל - אך זאת אינכם מציעים!

אני חושבת שהדברים הם פשוטים בהכליה, וצדק חבר הכנסת רימלט בדבריו. חבר כנסת נבחר כדי שדעתו תהיה צלולה עליו ויוכל למלא את תפקידו, ולא יצטרך לחשוב מאין יקח כסף בסוף החדש. עובדה היא שהמחירים עלו ואין כל טעם לדחות את הדיון הזה עד לאחר הפגרה, כדי שתוכלו אחר-כך לאמר שהחלטה שתתקבל אינה ריטוראקטיבית.

ת. רובין:
בעיית הריטוראקטיביות אינה עומדת בפני חבר הכנסת אזניה, ובטוחני שגם לאחר שלושה חדשים יציע לא להעלות את תשלומי האש"ל. עלי לציון כאן כי העליתי את שאלת תשלומי האש"ל כבר בחדש מאי, אך הדיון בה נתקיים רק עתה.

אינני יכול להסכים לכך שה"צנע" יוטל רק על חלק אחד של חברי הכנסת, ואילו על החלק השני של חברי הכנסת, הם חברי הממשלה, לא חלים אותם כללי ה"צנע" ודנים במשכורתם ובתשלומי האש"ל שלהם. כולנו יודעים שה-35 ל"י (לחברים הגרים דרומית לנתניה) ו-45 ל"י (לאלה הגרים צפונית לנתניה) אינן מספיקות. אני רוצה גם להזכיר לכם שבזמנו התנגדתי להעלאת תשלומי האש"ל במקום המשכורת של חברי הכנסת. אך לדעתי, אם אנו מצמידים את האש"ל לאינדקס, תהיינה העלאות בתשלומים אלה אוביקטיביים, במחשה שהאינדקס הוא אוביקטיבי.

ע. איכילוב:

השאלה מדוע דמי האש' ל הם בכלל גבוהים מאד כאן, היא שאלה לדיון בכנסת. לא כן שאלת תשלום האש' ל של חברי הכנסת. ומכיון שאין מדברים כאן על משכורת, אלא על שאלת כיסוי הוצאות ממשלה, אין כאן שאלה של ציבוריות ודעת קהל, ואנו רשאים לקבל החלטה בעניין זה.

י. בר-יהודה:

מפלגות הפועלים בכל העולם נלחמו על-כך שחברי הפרלמנטים יקבלו משכורת, ושלא יהיה זה עניין לנוטאבלים בלבד. עלי לאמר שאני רואה עלבון צורב בעצם הכישרנות הזו הלון בענין השכר.

ה צ ב ע ה

ברוב של 9 קולות נגד 7 נתקבלה ההחלטה להצמיד את תשלומי האש' ל לאינדקס.

ה ו ח ל ט

החל מ-1 לאוגוסט 1952, יוצמדו תשלומי האש' ל של חברי הכנסת לאינדקס. לצורך חישוב התשלומים יהיו 35 ל'י (לגרים דרומית לנתניה) ו-45 ל'י (צפונית לנתניה) שנקבעו בספטמבר 1951, 100 נקודות. החישוב ייעשה לפי מצב האינדקס בחודש הקודם לתשלום.

ג. מינוי שופטים לבית-המשפט העליון:

שר המשפטים - ח. כהן: הממשלה מינתה ביום ראשון את צבי ברנזון וירואל זוסמן לשופטי בית-המשפט העליון ואני בא בבקשה אליכם לאשר את המינויים האלה.

אני בא בבקשה זו במצפון לא נקי ובלב קצת כבד, ביחוד נוכח קודמי הנכבד, חבר הכנסת פ. רוזן, באשר בהזדמנות אחרונה של מינוי שופט לבית-המשפט העליון הבטיח חגיגות לוועדה זו, שזאת תהיה הפעם האחרונה שהוא בא בבקשה כגון זה. אני רואה עצמי כמפר הבטחה, ולכן אמרתי שהדבר הזה אינו קל על לבי כל עיקר. אני חושב שההשטחה הזאת שניתנה על-ידי שר המשפטים הראשון מחייבת אותי, ואילו לא חייבה אותי מבחינה פורמאלית, היא מחייבת אותי מכל הבחינות האחרות.

אני שקלתי היטב בין שתי אפשרויות שהיו בפני. יכולתי לדחות את מינוי השופטים האלה עד לאחר קבלת חוק השופטים, אך אם חוק השופטים יונח כפי שהודעתו כבר - על שולחן הכנסת בתום הפגרה עם פתיחת המושב החדש, הרי יעברו חדשים רבים עד עד שהחוק הזה יתקבל; אין זה חוק קל וקצר, והוא יעורר כמה וכמה ויכוחים עקרוניים. מצד שני זועק בית-המשפט העליון לתוספת שופטים קבועה. אנחנו, זה שנתיים ^{עצמם}, מתחבטים ומתלבטים בשאלת המחזור בכוח אדם בבית-המשפט העליון. נסינו להביא תיקון זמני למצב על-ידי מינוי שופטים זמניים מחוגי שופטי בתי-המשפט המחוזיים, שקיבלו צווי מינוי זמניים משר המשפטים, לתקופה של 6 או 6 חדשים. אך לא הועלנו בתקנה זו, גם מפני שמצד אחד גרמנו להפרעה רצינית ביותר וכל מיני תקלות שנבעו מכך בעבודה התקינה והיעילה של בתי-המשפט המחוזיים, שממש הוצאנו את השופטים. מצד שני לא הבאנו את בית-המשפט העליון על תקנתו, מפני שבכל זאת השופטים הזמניים האלה לא נתשבו כקבועים, כחברים קבועים של בית-המשפט העליון, ולא נכנסו בעובי הקורה של העבודה השוטפת, היום-יומית.

שר המשפטים - ח. כהן:

אם כי סמכותו של שר המשפטים היא, לפי החוק, להציע מועמדים לבית-המשפט העליון, לממשלה, ועל הממשלה, אם היא תרצה בכך, למנות אותם; ואם היא תמנה אותם, לקבל על מנ״י זה, את אישור הכנסת - הרי שר המשפטים לא השתמש אף פעם - וגם אני לא השתמשתי - בסמכות זו על דעת עצמי. המועמדים שהצעתי לממשלה, ושהממשלה מציע אישור הכנסת, אינם מועמדים של שר המשפטים; הם אינם אפילו מועמדים של הממשלה, אם כי הממשלה ושר המשפטים סמכו ידיהם עליהם. אלה הם מועמדים של בית-המשפט העליון. שופטי בית-המשפט העליון כולם, פה-אחד, אחרי מ״מ ממושך ומייגע הודיעו לי שאלה הם המועמדים שלהם, אשר הם סומכים ידיהם עליהם ומוכנים לקבלם לתוך חוגם. הדבר הזה כשלעצמו הנו ערובה בידי הממשלה, וגם צריך להיות ערובה בידי הכנסת ובידי כל פורום אחר במדינה, שהאנשים שנבחרו לתפקיד נכבד זה, הם בעלי הרמה המקצועית והמוסרית הדרושה לכך. אני רוצה להעיד על שופטי בית-המשפט העליון ועל נשיאן שהם ישבו על רשימת מועמדים זו עד ששופי סוף-יציאה מתחת ידיהם לאחר 7 חדשים. עכשו הדבר הזה נעשה דחוף. תקופת כהונתם של שני השופטים הזמניים המכהנים בבית-המשפט העליון עומדת להסתיים ב-15 לאוגוסט, ואחרי פגרת בתי-המשפט, כלומר ב-15 לאוקטובר יש להכניס כבר את השופטים החדשים לעבודה, אם בכלל נרצה להביא את עבודת בית-המשפט העליון לניצול יעיל ותקין יותר.

בהזדמנות מסירת סקירה מקיפה על עבודת בתי-המשפט בוועדת החוקה, חוק ומשפט בשבוע שעבר - וכמה מחברי הוועדה שמעו אותה, ואיני רוצה לחזור עליה - אני הוכחתי ברבים מה דחופה הכנסת תוספת שופטים לבית-המשפט העליון, ומה גדולה המעמסה הרובצת על בית-משפט זה, ומה הם הסיכויים להתגבר על המעמסה הזו בכוון האדם שיש להם היום.

על-כן, אני מבקש את הוועדה להביא לאישור הכנסת את מינוי שני השופטים האלה לבית-המשפט העליון. אני רוצה להוסיף ולומר שהתקן המאושר של בית-המשפט העליון הוא 9 שופטים - כיום מכהנים 6 שופטים. הממשלה החליטה להשלים את התקן הזה ולמנות, נוסף לשני השופטים שאת מינויים אנו מבקשים, גם שופט שלישי, שגם על אישחתו באה הסכמת בית-המשפט העליון - אלא שבקשר אליו נתעוררו קשיים בין-משרדיים; הוא עכשו ממלא תפקיד חשוב מאד בשירות החוץ של המדינה וכנראה שיהיה קשה למצוא בשבילו ממלא מקום. מסיבות אלה נדחה דבר זה עד לאחר הפגרה - אך זהו רע שלא יכולתי למנוע אותו. אך אני מבקש לא למנוע את מינויים של שני השופטים האחרים.

ע. איכילוב: אני מציע לוועדת הכנסת לדחות את ההחלטה או הדיון ליום שלישי הבא, לישיבה הבאה. אנו נתמוך בהצעה להטיל על ועדת משנה לשוחח בעניין זה ולהביא לנו דעה מגובשת לישיבה הבאה.

לדעתי, עלינו להמנע מדיון על שופטי בית-המשפט העליון, כי זהו המושג העליון בשביל החברה במדינה. אני מבקש לאפשר לי להתיעץ עם סיעתי בעניין זה.

היור' ד. בר-רב-האי: ועדת הכנסת אינה בוחרת. היא רק מביאה את המינויים לאישור הכנסת. הכנסת בוחרת בהצבעה חשאית. ועדת הכנסת אינה יכולה להציע מועמדים אחרים; היא משמשת רק כאינסטנציה טכנית המכינה את הפרוצדורה לכנסת; היא יכולה לסרב להביא לכנסת את הצעת הממשלה.

י. בריהודה: ברצוני להזכיר לחברי הוועדה, שלפחות פעמיים, במקרים דומים, אדפסר לסיעתי למסור הודעה, לאחר אישור המינוי.

היור' ד. בר-רב-האי: לא התנגדם לאישור, אלא סיעת מפ״ם נקטה בעמדה מסוימת נגד אופן הבאת אישור השופטים. ועל-כך ניתנה הבטחה ששר המשפטים הזכיר אותה היום.

פ. רוזן:

ברור שלוועדת הכנסת אין למעשה תפקיד קונסטיטוציוני בעניין זה. אך, בכל זאת, היה נהוג, וזהו אחד מתפקידיה של ועדת הכנסת, לברר מראש מה תהיינה תוצאות ההצבעה החשאית, כדי למנוע אי-נעימויות. אני תומך בהצעתו הנסיונית של חבר הכנסת איכילוב, לבחור בוועדת משנה מצומצמת שתברר מה תהיינה תוצאות ההצבעה החשאית.

ה ו ח ל ט

א. לדחות את הדיון, והחלטה בשאלת מינוי השופטים לישיבתה הבאה של הוועדה.

ב. למנות ועדת-משנה לבירור השאלה. חברי הוועדה הם: ע. איכילוב, ב. אזניה, ד. בר-רב-האי, מ. נורוק, א. רזיאל-נאור, ח. רובין ופ. רוזן. הוועדה תתכנס ביום שני, 18.8.52, בנוכחות שר המשפטים.

ד. הכרת דחיפות בהצעה לסדר-היום של חברת הכנסת רזיאל-נאור בעניין בית המדרש למורים בבית-הכרם.

א. רזיאל-נאור: הצעתי הצעה בעניין בית-המדרש למורים בבית-הכרם, וביקשתי להכיר בה כבהצעה דחופה, אך הנשיאות סרבה לעשות כן. לא אכנס עתה לכל הפרשה, אך ברצוני להסביר לכם מדוע אני רואה אותה כדחופה. זהו עניין דחוף משום שזהו עניין של ביצוע, ולא יהיה כל טעם לדיון אם שר החינוך והתרבות ימשיך לפעולות ביצוע, ואנו נעמוד בפני עובדות מוגמרות.

ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת: יש לזכור כי נשארו לנו עוד כשבועיים וחצי עד לפגרה, ואנו חושבים שיש סעיפים שמוכרחים להעלות אותם עוד לפני ענ. איננו מניחים שהדחיה לשבוע ימים עשויה להזיק לבירור, אם הכנסת תחליט לעשות את הבירור. המחשבה שלנו היא, שסעיף זה יעמוד בשבוע הבא, ביום המוקדש להצעות לסדר-היום.

א. רומלט: אילו לא היה זה עניין שהחלו בו כבר בפעולות ביצוע, היינו יכולים להסתפק בכך. אך לא כן, כאשר הולכות ונעשות פעולות יום-יום ולא יהיה כל טעם לדיון, אם נעמוד בפני עובדות מוגמרות.

י. בר-יהודה: ברצוני להזכיר לחברי הוועדה, שנוסף לבעניין שהזכירה סברת הכנסת רזיאל-נאור, יש כאן עניין שוועדה קיבלה החלטה והשר פעל בניגוד להחלטה זו. לכן, הדחיפות תלויה בהסכמתו של השר לא להמשיך בפעולות. אני מציע את הנוסח הבא: באם שר החינוך יודיע ליושב-ראש ועדת הכנסת, שהוא מוכן, עד לאחר הדיון במליאה, להקפיא - אין זאת אומרת לשנות - את הדבר, אנו נסכים לדעת הנשיאות לא לראות הצעה זו כהצעה דחופה. ואם לאו - יש לראותה כדחופה.

היו"ר ד. בר-רב-האי: אני מציע להזמין את שר החינוך לישיבתנו מחר, ולשמוע מפיו אם הוא מוכן לא להמשיך בפעולות, עד לאחר הדיון, אם יתקיים דיון.

ה ו ח ל ט

להזמין את שר החינוך והתרבות לישיבת ועדת הכנסת מחר, ולאחר זאת לקבל החלטה בשאלה הדחיפות.

ה. תלונת חברת הכנסת רזיאל-נאור בענין הסדר של מתן רשות הדיבור על-ידי סגן יושב-ראש הכנסת ז. שפר.

א. רזיאל-נאור: אם אדע שלהבא לא ינהגו כך במתן רשות הדיבור - אני מוכנה להוריד סעיף זה.

מכיון שאין ועדת פירושים אני נאלצת לביא עניין זה בפני ועדת הכנסת. קרה מקרה, וחזר ונשנה מקרה שבהשתתפות הסיעות בוויכוח דלג יו"ר הישיבה ז. שפר על סיעתנו ומסר רשות הדיבור לפרוגרסיביים. אין לי שום דבר נגד סיעה זו, אך כאשר יש סדר יש לשמור עליו. אם ההשתתפות בוויכוח היא לפי גודל הסיעות אין טעם לדלג עליהן. אם ההשתתפות היא לפי הסדר הכרונולוגי גם כן לא היה טעם לדלג על סיעתנו. נאמר לחבר הכנסת אבניאל שהוא הראשון ובכל זאת לא ניתנה לו רשות הדיבור.

ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת: חושבני שעניין זה ניתן לסידור בצורה קלה מאד. בוויכוח שאינו סיעתי אין כל תקנות.

א. רזיאל-נאור: זה קרה בוויכוח סיעתי על חוק ההשכלה גבוהה. שנית, דבר שכני. אם הבטיחו - ייתכן שניתנה הבטחה על-ידי מישהו, ולא נמסר לי על-כך ולא ידעתי זאת. בדרך כלל אני נוהג - ואני חושב שאני נוהג נכון - בוויכוח סיעתי לתת רשות הדיבור בראשונה לגדולה שבסיעות האופוזיציה. זה נאמר בתקנון.

בוויכוח בלתי-סיעתי יש להיחשב-ראש רואה שסיעות האופוזיציה עוד מעט ומסיימנה את דברן, ולבסוף ישארו נואמים רק מסיעות הקואליציה. לדעתי, יש הגיון בכך שלא כל סיעות האופוזיציה תרוכזנה יחד וכל סיעות הקואליציה יחד.

אם יש כאן טענות נגדי על קיפוח, לא היה כאן כל קיפוח, על-כל-פנים לא הצהר רצון לקיפוח.

פ. רוזן: אבקש לאפשר לי להעיר הערה עקרונית על כל השאלה הזו, בישיבתנו מחר.

ו. שאלת ועדת הכספים בעניין נושא חדש בהצעה לחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תוספת לרשויות מקומיות) תשי"ב - 1952.

י. גורי: אנו מבקשים מאת ועדת הכנסת לפסוק בעניין שלא נתעוררו בו חילוקי-דעות בוועדה, אלא נתעורר הכספים ספק אם הפיסקה שנכניס לחוק הרשויות המקומיות תוספת למס-הכנסה, הנה בגדר הנושא ואם לא. אנו מבקשים להוסיף לפיסקה שתיים של חוק זה את המלים "ליותר 1/2% ולחברה 15%". הטעם לכך הוא מכיון שחברה משלמת רק 50% בו זמן שההערכה של נחיד בחלק העליון, יכולה לעלות לסכום יותר גדול. אם אנו נטיל רק 1/2% אנו מקפחים את ההכנסה.

ה. רובין: אני מציג לאשר שהצעת ועדת הכספים אינה חורגת ממסגרת הנושא, אך יחד עם זאת לבטל את ההחלטות שנתקבלו בקשר להסתייגויותיהם של חברי הכנסת לנדו ווילנר, שהוועדה החליטה שהן חורגות מן הנושא, אם כי בעיני הן דומות לזו של ועדת הכספים.

היו"ר ד. בר-רב-האי: אין כל קשר בין ההסתייגויות ובין החלטה זו.

ה צ ב ע ה

ברוב קולות נדחה הצעת ה. רובין

ה ו ח ל ט

הצעת ועדת הכספים להוסיף את המלים "ליותר 1/2% ולחברה 15%" בפיסקה 2 של חוק לתיקון פקודת מס-הכנסה (תוספת לרשויות מקומיות) אינה מהווה נושא חדש.